

Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim w 2021 r.

Population, vital statistics and migrations
in Śląskie Voivodship in 2021



Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim w 2021 r.

Population, vital statistics and migrations
in Śląskie Voivodship in 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Katowicach, Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Katowice, Śląski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Anety Stachańczyk

Zespół autorski

Editorial team

Patrycja Derlecka, Małgorzata Grotkowska, Paweł Kalisz, Anna Owczarek, Michał Przybyła

Prace redakcyjne

Editorial work

Michał Przybyła, Celina Samulska-Włosińska

Tłumaczenie

Translation

Paweł Kalisz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Agnieszka Kaim, Piotr Porwisz

ISBN 978-83-66405-32-5

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

katowice.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu cykliczną publikację **„Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie śląskim w 2021 r.”**. Jest ona kolejną edycją opracowania zawierającego szczegółowe dane o liczbie i strukturze ludności województwa, ukazującą się w ramach serii wydawniczej „Informacje statystyczne”.

Opracowanie prezentuje dane dotyczące stanu i struktury ludności oraz zachodzących zjawisk i procesów demograficznych. Podstawą (bazą wyjściową) bilansu ludności, sporządzonego według stanu w dniu 31.12.2021 r., są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Publikacja zawiera komentarz analityczny poprzedzony syntezą oraz uwagi metodologiczne, jak również mapy i wykresy prezentujące wybrane zjawiska i współczynniki demograficzne. Podstawowe dane z zakresu ludności i współczynników demograficznych według podregionów, powiatów i gmin przedstawiono również w części tabelarycznej w formacie Excel.

Wyrażam nadzieję, że opracowanie będzie stanowiło przydatne źródło informacji o sytuacji demograficznej województwa śląskiego oraz spełni oczekiwania odbiorców zainteresowanych przedmiotową tematyką.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach


AURELIA HETMAŃSKA

Katowice, grudzień 2022 r.

Preface

I present to you the cyclical publication **„Population, vital statistics and migrations in Śląskie Voivodship in 2021”**. It is the next edition of the study containing detailed data on the number and structure of the voivodship population, published as part of the publication series „Statistical Information”.

The study presents data on the size and structure of the population and the demographic phenomena and processes taking place. The basis (starting point) of the population balance, drawn up as of 31.12.2021, are the results of the National Census of Population and Housing 2021. The publication contains an analytical commentary preceded by a synthesis and methodological notes, as well as maps and charts presenting selected demographic phenomena and coefficients. Basic data on population and demographic coefficients by subregions, powats and gminas are also presented in a tabular section in Excel format.

I hope that the study will be a useful source of information on the demographic situation of Śląskie Voivodship and will meet the expectations of the recipients interested in the subject matter.

Director
of the Statistical Office in Katowice


AURELIA HETMAŃSKA

Katowice, December 2022

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	3
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	7
Symbols. Major abbreviations	7
Synteza	8
Executive summary	9
Rozdział 1. Stan i struktura ludności	10
Chapter 1. Size and structure of population	10
Rozdział 2. Ruch naturalny ludności	15
Chapter 2. Vital statistics of population	15
2.1. Małżeństwa	15
2.1. Marriages	15
2.2. Rozwody i separacje	15
2.2. Divorces and separations	15
2.3. Urodzenia i zgony	16
2.3. Births and deaths	16
Rozdział 3. Migracje ludności	19
Chapter 3. Migration of population	19
3.1. Migracje wewnętrzne	19
3.1. Internal migration	19
3.2. Migracje zagraniczne	21
3.2. International migration	21
Rozdział 4. Typologia demograficzna oraz wybrane wskaźniki	22
Chapter 4. Demographic typology and selected indicators	22
Uwagi metodologiczne	27
Methodological notes	31

Spis tablic

List of tables

	Nr No.	Strona Page
Współczynnik feminizacji według grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.	1	13
Feminisation rate by age groups and place of permanent residence in 2021	1	13
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2021 r.	2	19
Migration internal and international for permanent residence in 2021	2	19

Spis wykresów

List of charts

	Nr No.	Strona Page
Ludność (2010, 2015, 2020, 2021)	1	10
Population (2010, 2015, 2020, 2021)	1	10
Ludność według płci i wieku w latach 2010 i 2021	2	12
Population by sex and age in the years 2010 and 2021	2	12
Mediana wieku ludności (2010, 2015, 2020, 2021)	3	13
Median age of population (2010, 2015, 2020, 2021)	3	13
Struktura małżeństw według wieku nowożeńców w 2021 r.	4	15
Structure of marriages by age of bridegrooms and brides in 2021	4	15
Struktura rozwodów według okresu trwania małżeństwa w 2021 r.	5	15
Structure of divorces by duration of marriage in 2021	5	15
Struktura urodzeń żywych według wieku matki w 2021 r.	6	16
Structure of live births by age of the mother in 2021	6	16
Współczynnik urodzeń i współczynnik zgonów na 1000 ludności (2010–2021)	7	17
Birth rate and death rate per 1000 population (2010–2021)	7	17
Przyrost naturalny według płci (2010–2021)	8	18
Natural increase by sex (2010–2021)	8	18
Struktura migracji zagranicznych na pobyt stały ludności według grup wieku migrantów w 2021 r.	9	21
Structure of international migration for permanent residence by groups of migrants age in 2021	9	21

Spis map

List of maps

	Nr No.	Strona Page
Zmiana liczby ludności w latach 2010–2021	1	11
Population change in the years 2010–2021	1	11
Napływ i odpływ migrantów do/z województwa śląskiego w 2021 r.	2	20
Migrants inflow and outflow to/from Śląskie Voivodship in 2021	2	20
Typy rozwoju ludnościowego powiatów i gmin według metody Webba w 2021 r.	3	22
Types of population development of powiats and gminas by the Webb's method in 2021	3	22
Województwo śląskie w 2021 r.	4	24
Śląskie Voivodship in 2021	4	24

Spis map (dok.)

List of maps (cont)

	Nr No.	Strona Page
Zmiana liczby ludności w latach 2010–2021	5	25
Population changes in 2010–2021	5	25
Ludność na 1 km ² w 2021 r.	6	25
Population per 1 km ² in 2021	6	25
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r. . .	7	26
Non-working age population per 100 persons of working age in 2021	7	26

Spis tablic dostępnych w wersji elektronicznej

List of tables available online

	Nr No.
Wybrane dane o stanie, ruchu naturalnym i migracjach ludności w województwie	1
Selected data on size, vital statistics and migration of population in voivodship	1
Ludność według płci oraz powiatów i gmin w 2021 r.	2
Population by sex and powiats and gminas in 2021	2
Ludność według płci i grup wieku w powiatach w 2021 r.	3
Population by sex and age groups in powiats in 2021	3
Ludność według płci i grup wieku w miastach na prawach powiatu w 2021 r.	4
Population by sex and age groups in cities with powiat status in 2021	4
Ludność według ekonomicznych grup wieku, płci i powiatów w 2021 r.	5
Population by economic age groups, sex and powiats in 2021	5
Ruch naturalny ludności według powiatów i gmin w 2021 r.	6
Vital statistics by powiats and gminas in 2021	6
Współczynniki ruchu naturalnego ludności według powiatów i gmin w 2021 r.	7
Indices of vital statistics by powiats and gminas in 2021	7
Rozwody i separacje według powiatów w 2021 r.	8
Divorces and separations by powiats in 2021	8
Ruch wędrowniczy ludności według powiatów i gmin w 2021 r.	9
Migrations of population by powiats and gminas in 2021	9
Współczynniki ruchu wędrowniczego ludności według powiatów i gmin w 2021 r.	10
Indices of migrations of population by powiats and gminas in 2021	10
Stan, ruch naturalny, migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności w podregionach w 2021 r.	11
Size, vital statistics, internal and international migrations of population in subregions in 2021	11

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
r.	rok year
p. proc.	punkt procentowy percentage point
dok. cont.	dokończenie continued
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
m.in. i.a.	między innymi among others
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Nomenclature of Territorial Units for Statistics

Synteza

Liczba ludności w województwie śląskim w latach 2010–2021 wykazywała tendencję malejącą i w końcu 2021 r. wyniosła 4375,9 tys. osób (11,5% ludności Polski).

Województwo śląskie charakteryzuje wysoki poziom urbanizacji. Ludność miejska w 2021 r. stanowiła 76,0%, tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w 2020 r.

W końcu 2021 r. na 1 km² powierzchni przypadało 355 osób (w 2020 r. – 358 osób), co plasowało województwo na 1. miejscu w kraju.

Struktura ludności według płci nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców przeważały kobiety, których odsetek w końcu 2021 r. wyniósł 51,9%.

Współczynnik feminizacji określający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn wyniósł 108, przy czym w miastach był wyższy (109) niż na wsi (103).

Ludność województwa śląskiego systematycznie starzeje się. W końcu 2021 r. statystyczny mieszkaniec miał przeciętnie 43,4 lata (mediana wieku), natomiast w 2010 r. 39,7 lat.

W 2021 r. zawarto 19,1 tys. małżeństw, tj. o 15,5% więcej niż w 2020 r. Decyzje o zawarciu związku małżeńskiego były podejmowane w coraz późniejszym wieku. Mediana wieku nowożeńców wyniosła wśród mężczyzn 31,1 lat (w 2020 r. – 31,0 lat), natomiast wśród kobiet 28,9 lat (w 2020 r. – 28,8 lat).

W 2021 r. orzeczono 7,5 tys. rozwodów, tj. o 22,1% więcej niż w 2020 r. Głównymi przyczynami rozpadu małżeństw były niezgodność charakterów (32,8% wszystkich rozwodów) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (7,5%).

Liczba urodzeń żywych zarejestrowanych w 2021 r. wyniosła 34,7 tys., tj. o 9,0% mniej niż w 2020 r., natomiast liczba odnotowanych zgonów – 66,2 tys. (o 10,2% więcej). W efekcie ubytek naturalny ludności wyniósł 31,4 tys. osób.

W 2021 r. liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego, przewyższała liczbę osób zameldowanych na pobyt stały. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ukształtowało się na poziomie minus 4,5 tys. (w 2020 r. – minus 3,5 tys.), w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło minus 1,0 (w 2020 r. – minus 0,8).

Najczęstszym kierunkiem migracji międzywojewódzkich w 2021 r. było województwo małopolskie. Z województwa śląskiego wyjechało na stałe do województwa małopolskiego 3,0 tys. osób, a z województwa małopolskiego przybyło na stałe do województwa śląskiego 2,0 tys. osób.

W 2021 r. na pobyt stały w województwie śląskim zameldowano 1,3 tys. osób, mających poprzednio stałe miejsce zamieszkania za granicą. Wyjazd na pobyt stały za granicę zgłosiło 2,1 tys. osób. Saldo migracji zagranicznych wyniosło minus 0,8 tys.

Zgodnie z klasyfikacją Webba, biorąc pod uwagę relację przyrostu naturalnego i salda migracji stałej, województwo śląskie w 2021 r. (podobnie jak w 2020 r.) należało do grupy województw nieaktywnych demograficznie, czyli wyludniających się.

Executive summary

The population of the Śląskie Voivodship in the years 2010-2021 showed a decreasing trend and at the end of 2021 amounted to 4375.9 thousand people (11.5% of the population of Poland).

Śląskie Voivodship is characterised by a high level of urbanisation. The urban population in 2021 accounted for 76.0%, 0.2 percentage point less than in 2020.

At the end of 2021, there were 355 people per 1 km² (in 2020 - 358 people), which ranked the Voivodeship 1st in the country.

The population structure by sex is not changing much. The total number of inhabitants was dominated by females, whose percentage at the end of 2021 was 51.9%.

The feminisation ratio defining the number of females per 100 males was 108, with a higher ratio in urban areas (109) than in rural areas (103).

The population of the Śląskie Voivodship is systematically ageing. At the end of 2021, the statistical resident was on average 43.4 years old (median age), while in 2010. 39.7 years old.

In 2021, the number of marriages amounted to 19.1 thousand, i.e. 15.5% more than in 2020. Decisions to marry were made at increasingly older ages. The median age of bridegrooms and brides was 31.1 years among males (31.0 in 2020) and 28.9 years among females (28.8 in 2020).

In 2021, the number of divorces amounted to 7.5 thousand, i.e. 22.1% more than in 2020. The main reasons for the break-up of marriages were discrepancy of characters (32.8% of all divorces) and infidelity (7.5%).

The number of live births registered in 2021 was 34.7 thousand, i.e. 9.0% less than in 2020, while the number of recorded deaths was 66.2 thousand (10.2% more). As a result, the natural population loss was 31.4 thousand.

In 2021, the number of people deregistered of permanent residence, exceeded the number of people registered for permanent residence. Net internal and international migration for permanent residence was minus 4.5 thousand (in 2020 - minus 3.5 thousand), per 1,000 population was minus 1.0 (in 2020 - minus 0.8).

The most frequent direction of intervoivodeship migration in 2021 was Małopolskie Voivodship. 3.0 thousand people left Śląskie Voivodship for Małopolskie Voivodship and 2.0 thousand people moved permanently to Śląskie Voivodship from Małopolskie Voivodship.

In 2021, the number of persons who used to have permanent registration abroad and registered for permanent residence in Śląskie Voivodship was 1.3 thousand. The number of persons who went abroad for permanent residence amounted to 2.1 thousand. Net international migration was minus 0.8 thousand.

According to Webb's classification, taking into account the relationship between natural increase and net migration of population, Śląskie Voivodship in 2021 (as in 2020) belonged to the group of demographically inactive voivodeships, i.e. depopulating.

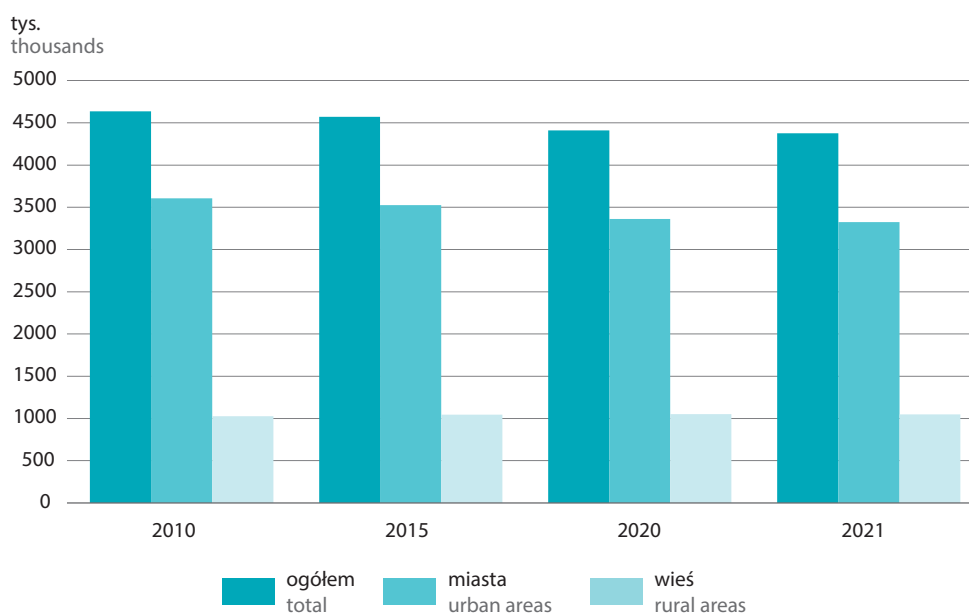
Rozdział 1. Stan i struktura ludności

Chapter 1. Size and structure of population

W końcu 2021 r. liczba ludności województwa śląskiego wyniosła 4375,9 tys. (11,5% ludności w kraju), tj. o 36,2 tys. mniej niż przed rokiem oraz o 259,0 tys. mniej niż w 2010 r. Pod względem liczby ludności województwo śląskie zajęło 2. miejsce w kraju (po województwie mazowieckim – 5512,8 tys.). We wszystkich województwach, z wyjątkiem województwa pomorskiego (wzrost o 0,02%), odnotowano spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem poprzednim, z czego największy w województwie świętokrzyskim (o 0,99%), lubelskim (o 0,90%) oraz łódzkim (o 0,86%).

Wśród powiatów województwa śląskiego największą liczbę ludności odnotowano w miastach na prawach powiatu: Katowice (282,8 tys.), Częstochowa (210,8 tys.) oraz Sosnowiec (191,7 tys.), z kolei najmniej osób mieszkało w Świętochłowicach (46,1 tys.), Piekarach Śląskich (52,7 tys.) oraz w powiecie bieruńsko-lędzińskim (59,5 tys.).

Wykres 1. Ludność
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 1. Population
 As of 31 December



Stopa ubytku rzeczywistego w województwie śląskim wyniosła minus 0,82% (w 2020 r. – minus 2,34%), co oznacza, że na każde 10 tys. ludności ubyły 82 osoby.

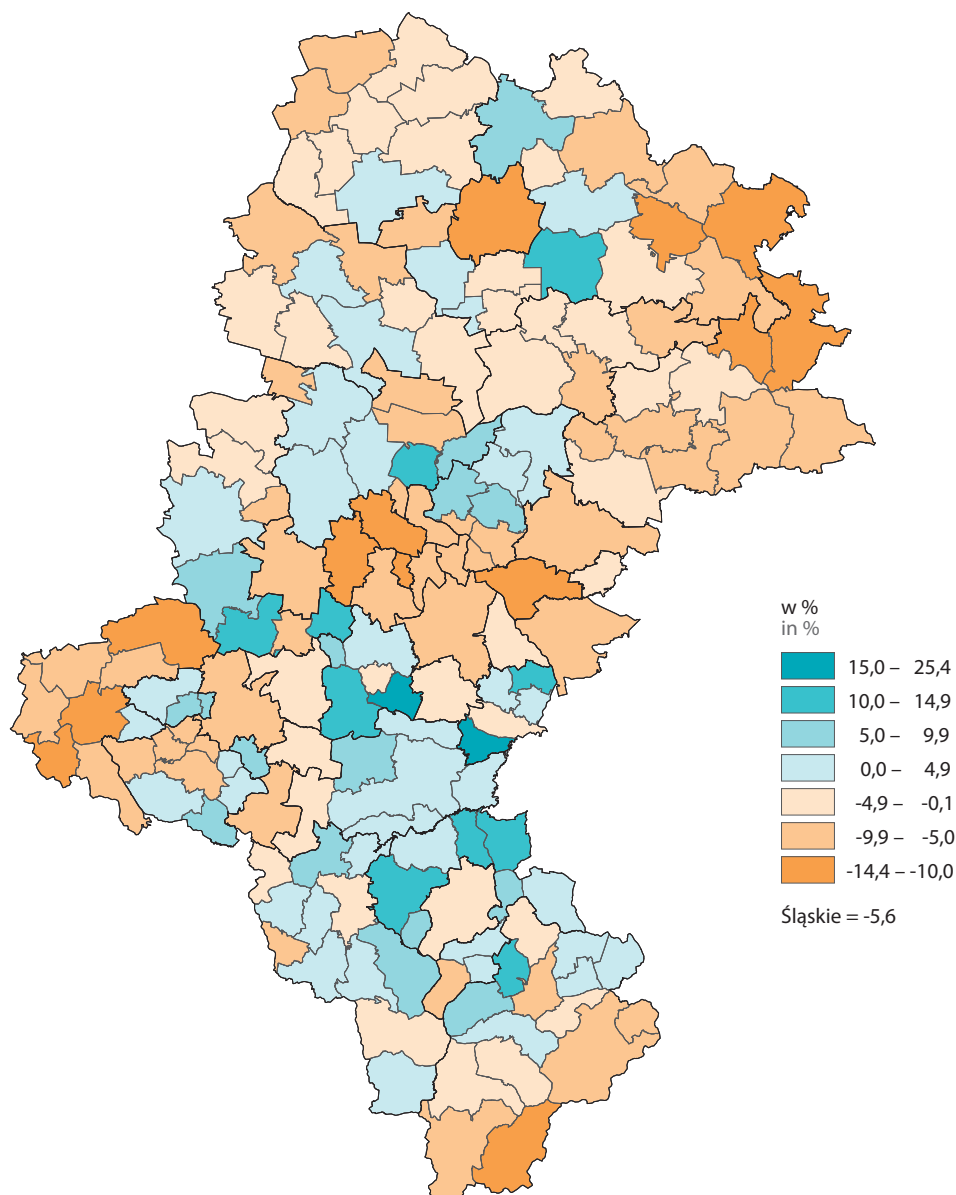
Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów w 2021 r. w 31 powiatach wystąpił ubytek, a w 5 przyrost rzeczywisty ludności. Największą stopę ubytku odnotowano w Jastrzębiu-Zdroju (minus 1,64%), Częstochowie (minus 1,48%) oraz w Sosnowcu (minus 1,42%), a największą stopę przyrostu w powiecie bieruńsko-lędzińskim (0,29%), mikołowskim (0,14%) oraz tarnogórskim (0,13%).

Mapa 1. Zmiana liczby ludności w latach 2010–2021

Stan w dniu 31 grudnia

Map 1. Population change in the years 2010–2021

As of 31 December



Obniżyła się zarówno liczba mieszkańców miast, jak i wsi. Województwo śląskie jest najbardziej zurbanizowane spośród województw w kraju, ludność w miastach w końcu 2021 r. wyniosła 3326,0 tys. osób i stanowiła 76,0% ogółu mieszkańców, tj. mniej o 0,2 p. proc. niż w końcu 2020 r. Liczba ludności na wsi wyniosła 1050,0 tys. i spadła o 1,2 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział ludności wiejskiej wyniósł 24,0% i zwiększył się o 0,2 p. proc. w odniesieniu do stanu w końcu 2020 r.

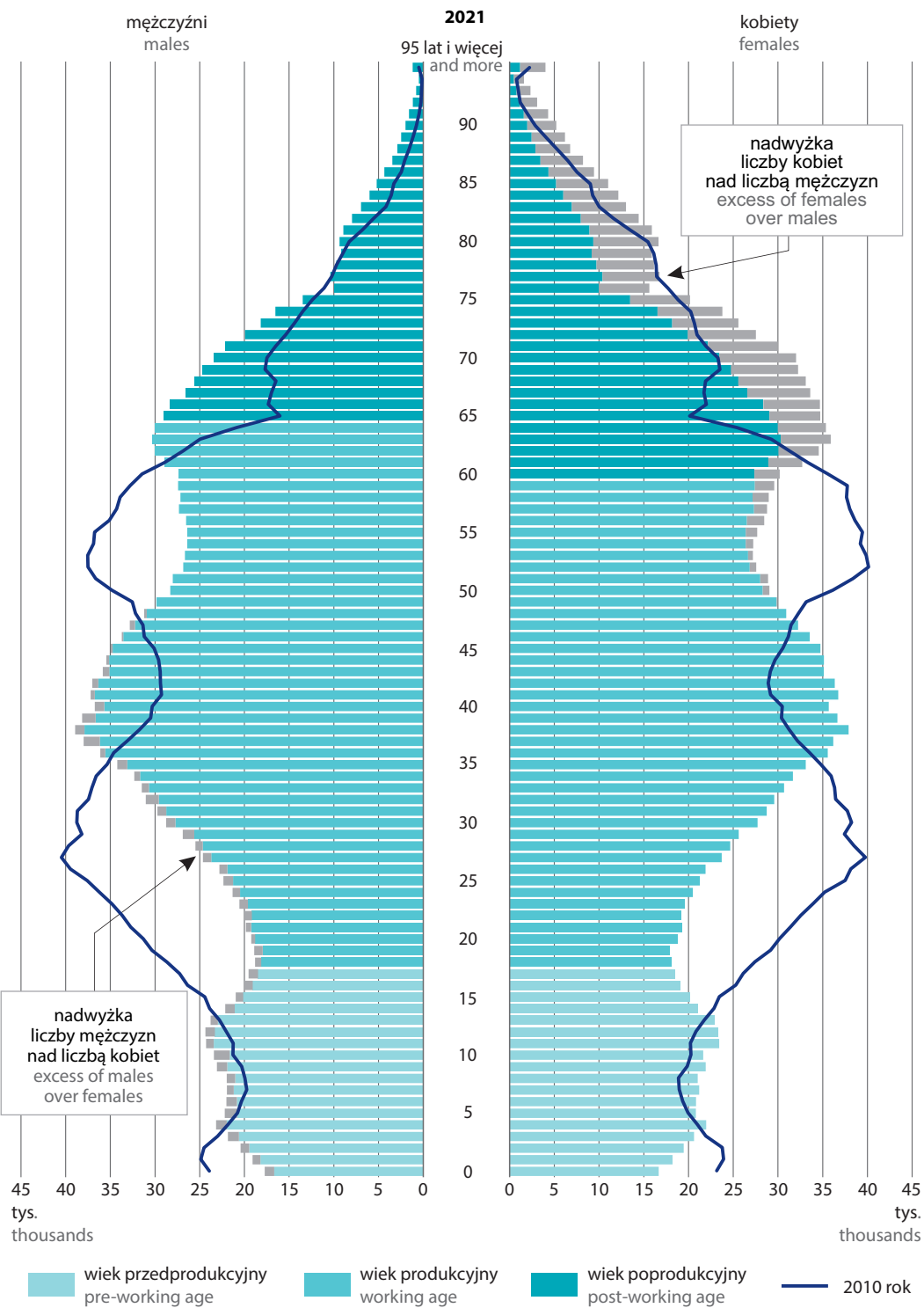
Wraz ze spadkiem liczby ludności zmniejsza się gęstość zaludnienia w województwie śląskim. W końcu 2021 r. na 1 km² przypadało 355 osób (w kraju – 121), tj. o 3 osoby mniej niż w 2020 r. i 21 osób mniej niż w 2010 r. Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w: Świętochłowicach (3464 osoby/km²), Chorzowie (3106) i Siemianowicach Śląskich (2524), natomiast najniższą w powiatach: częstochowskim (87), lublińskim (92) oraz kłobuckim (93).

Wykres 2. Ludność według płci i wieku w latach 2010 i 2021

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 2. Population by sex and age in the years 2010 and 2021

As of 31 December

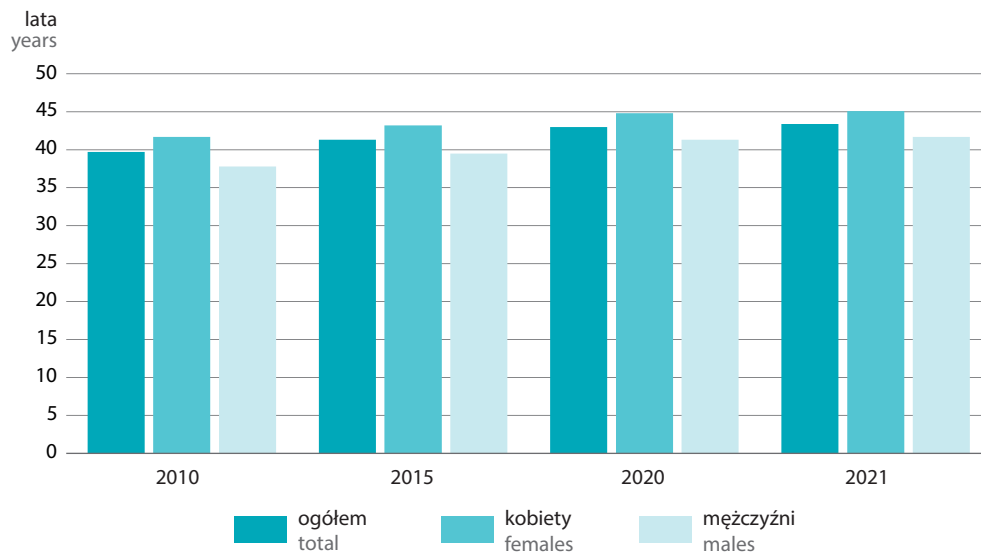


W ogólnej liczbie ludności województwa przeważały kobiety i w końcu 2021 r. stanowiły 51,9% (51,7% w kraju). Przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn obserwuje się od wieku 49 lat. Współczynnik feminizacji wyniósł 108 (w kraju – 107). Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów najwyższy współczynnik feminizacji obserwowano w Częstochowie (114), Bielsku-Białej, Katowicach i Sosnowcu (po 112), natomiast najniższy w powiatach: bieruńsko-lędzińskim, kłobuckim oraz lublinieckim (po 103).

Tablica 1. Współczynnik feminizacji według grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.
Table 1. Feminisation rate by age groups and place of permanent residence in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM TOTAL	108	109	103
0–14 lat years	95	95	96
15–24	96	97	94
25–34	96	97	95
35–44	97	97	98
45–54	101	102	98
55–64	111	114	102
65 lat i więcej years and more	149	152	140

Wykres 3. Mediana wieku ludności
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 3. Median age of population
As of 31 December



Ludność województwa śląskiego starzeje się, o czym świadczy rosnąca wartość mediany wieku. Mediana wieku (wiek środkowy) oznacza, że połowa ludności danego wieku jeszcze nie osiągnęła, a druga połowa już go przekroczyła. Na koniec 2021 r. wiek środkowy mieszkańców województwa wyniósł 43,4 lata (w kraju – 41,9 lat) i w stosunku do 2010 r. wzrósł o 3,7 lata. Mediana wieku mężczyzn wyniosła 41,7 lat, a kobiet 45,1 lat. W miastach ludność była starsza niż na wsi, wiek środkowy wyniósł odpowiednio 43,9 lata i 41,7 lat. Proces starzenia się społeczeństwa pokazują także takie wskaźniki demograficzne jak indeks starości i współczynnik starości demograficznej.

Indeks starości (liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat) w końcu 2021 r. wyniósł 136 osób, przed rokiem – 133 osoby, a 2010 r. – 102 osoby. Najniższą wartość indeksu odnotowano w powiatach: pszczyńskim (80), bieruńsko-lędzińskim (87) oraz rybnickim (93), natomiast najwyższą w: Sosnowcu (200), Częstochowie (189) i Katowicach (181). We wszystkich powiatach wartość indeksu wzrosła względem 2020 r.

W końcu 2021 r. współczynnik starości demograficznej (udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności) wyniósł 20,1% i wzrósł o 0,5 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku oraz o 5,9 p. proc. w porównaniu z 2010 r. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny według powiatów, najniższy udział osób w wieku 65 lat i więcej odnotowano w powiatach: pszczyńskim (14,8%), bieruńsko-lędzińskim (15,5%) i rybnickim (16,3%), z kolei najwyższy w: Sosnowcu (24,5%), Częstochowie (23,9%) oraz Dąbrowie Górniczej (23,1%).

W końcu 2021 r. ludność w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 764,8 tys. i stanowiła 17,5% całej populacji województwa (w 2020 r. – 17,4%). Najmłodsze, tj. o najwyższym udziale dzieci i młodzieży (0-17 lat) były powiaty: pszczyński (21,5%), bieruńsko-lędziński (20,7%) i rybnicki (20,6%), natomiast najniższy odsetek tej grupy ludności charakteryzował Sosnowiec i Katowice (po 14,5%).

Ludność w wieku produkcyjnym liczyła 2564,2 tys., a jej udział w ludności ogółem wyniósł 58,6% i zmniejszył się w skali roku o 0,4 p. proc. Wśród powiatów województwa śląskiego udział tej grupy ludności wyniósł od 56,6% w Częstochowie do 60,5% w powiecie raciborskim.

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym ukształtowała się na poziomie 1046,9 tys. i stanowiła 23,9% ogólnej liczby ludności, tj. o 0,3 p. proc. więcej niż przed rokiem. Najwyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym odnotowano w: Sosnowcu (28,8%), Częstochowie (28,3%) i Dąbrowie Górniczej (27,5%), natomiast najniższy w powiatach: pszczyńskim (18,3%), bieruńsko-lędzińskim (19,2%) oraz rybnickim (19,9%).

Miarą określającą relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku jest współczynnik obciążenia demograficznego, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Współczynnik obciążenia systematycznie rośnie, co wskazuje na pogłębianie się niekorzystnych relacji. W 2021 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 71 osób w wieku nieprodukcyjnym, przed rokiem – 69, a w 2010 r. – 53. Najwyższą wartość odnotowano w Częstochowie, Dąbrowie Górniczej i Sosnowcu (po 77), natomiast najniższą w powiecie raciborskim (65).

Rozdział 2. Ruch naturalny ludności

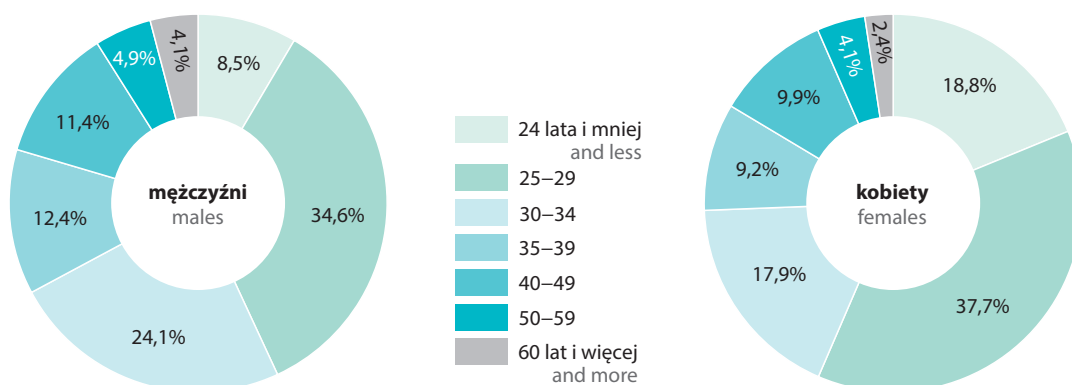
Chapter 2. Vital statistics of population

2.1. Małżeństwa

2.1. Marriages

W 2021 r. w województwie śląskim zawarto 19,1 tys. małżeństw, tj. o 15,5% więcej niż w roku poprzednim. Współczynnik małżeństw (liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności) wyniósł 4,3‰ (w 2020 r. – 3,7‰). Małżeństwa wyznaniowe stanowiły 48,0% (w 2020 r. – 47,6%) zawartych małżeństw. Zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn wstępujących w związek małżeński przeważały osoby w grupie wieku 25–29 lat, odpowiednio 37,7% i 34,6%.

Wykres 4. Struktura małżeństw według wieku nowożeńców w 2021 r.
Chart 4. Structure of marriages by age of bridegrooms and brides in 2021



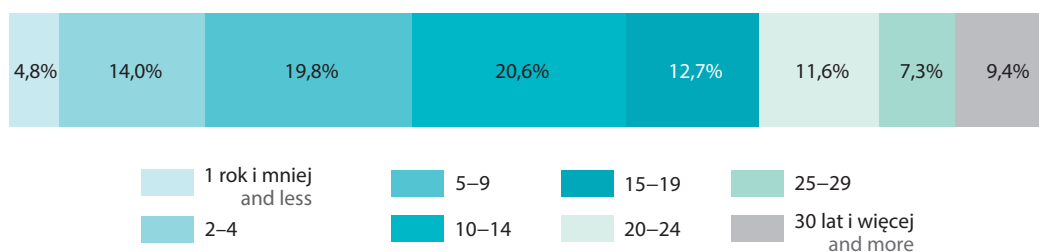
Mediana wieku mężczyzn zawierających związek małżeński w 2021 r. wyniosła 31,1 lat (w 2020 r. – 31,0 lat), a wiek środkowy kobiet – 28,9 lat (w 2020 r. – 28,8 lat).

2.2. Rozwody i separacje

2.2. Divorces and separations

W województwie śląskim w 2021 r. rozwiodło się 7,5 tys. par małżeńskich, tj. o 22,1% więcej niż w 2020 r. Współczynnik rozwodów liczony liczbą rozwodów na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej wyniósł 2,1 i był wyższy w miastach – 2,2 niż na wsi – 1,5.

Wykres 5. Struktura rozwodów według okresu trwania małżeństwa w 2021 r.
Chart 5. Structure of divorces by duration of marriage in 2021



Największy udział wśród rozwodzących się par miały osoby, które związek małżeński zawarły przed ukończeniem 25 roku życia. W 2021 r. osoby należące do tej grupy stanowiły 55,4% rozwodzących się kobiet i 35,9% rozwodzących się mężczyzn.

Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa (od zawarcia małżeństwa do wniesienia powództwa), rozwody najczęściej orzekano wśród małżeństw trwających 10–14 lat (20,6% wszystkich rozwodów) oraz 5–9 lat (19,8%).

Małoletnie dzieci na utrzymaniu (będące poniżej 18 lat) posiadało 4,3 tys. małżeństw (57,3% ogółem rozwiedzionych małżeństw).

Najczęściej wskazywanymi przyczynami rozwodów (wyłącznie) były: niezgodność charakterów (32,8% ogółem rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (7,5%) oraz nadużywanie alkoholu (3,6%).

W 2021 r. odnotowano 133 separacje orzeczone prawomocnie, tj. o 10,8% więcej niż w 2020 r.

Na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej orzeczone 3,7 separacji (w 2020 r. – 3,3). Małżeństwa posiadające małoletnie dzieci na utrzymaniu stanowiły 43,6% separacji orzeczonych.

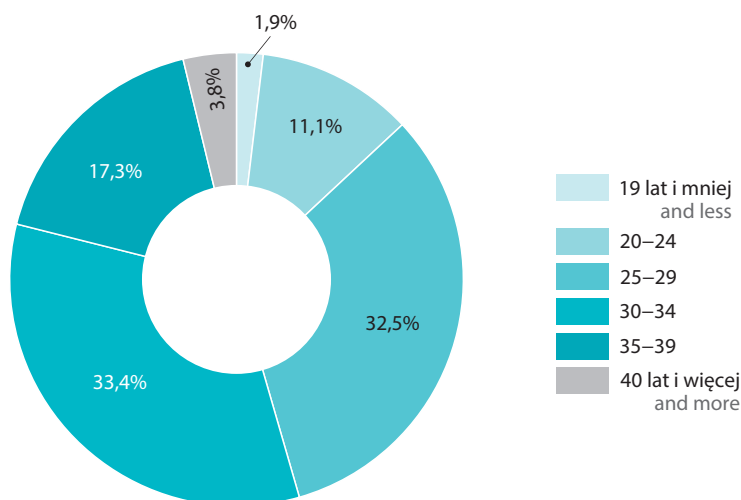
Analizując dane odnośnie liczby zawieranych małżeństw oraz rozwodów i orzeczonych separacji można zauważyć, że po okresie znacznego spadku w 2020 r. w wyniku wprowadzonych obostrzeń na skutek pandemii COVID-19, w 2021 r. odnotowano wzrost liczby zarówno zarejestrowanych małżeństw, rozwodów, jak i orzeczonych separacji.

2.3. Urodzenia i zgony

2.3. Births and deaths

W 2021 r. zarejestrowano 34,7 tys. urodzeń żywych, tj. o 9,0% mniej niż w 2020 r. Współczynnik urodzeń wyniósł 7,9‰ (w 2020 r. – 8,6‰). Wyższą wartość współczynnika odnotowano na wsi (8,4‰) niż w miastach (7,7‰). Najwyższy współczynnik urodzeń odnotowano w powiecie bieruńsko-lędzińskim i pszczyńskim (po 9,9‰), natomiast najniższy w Dąbrowie Górniczej i powiecie zawierciańskim (po 6,6‰).

Wykres 6. Struktura urodzeń żywych według wieku matki w 2021 r.
Chart 6. Structure of live births by age of the mother in 2021

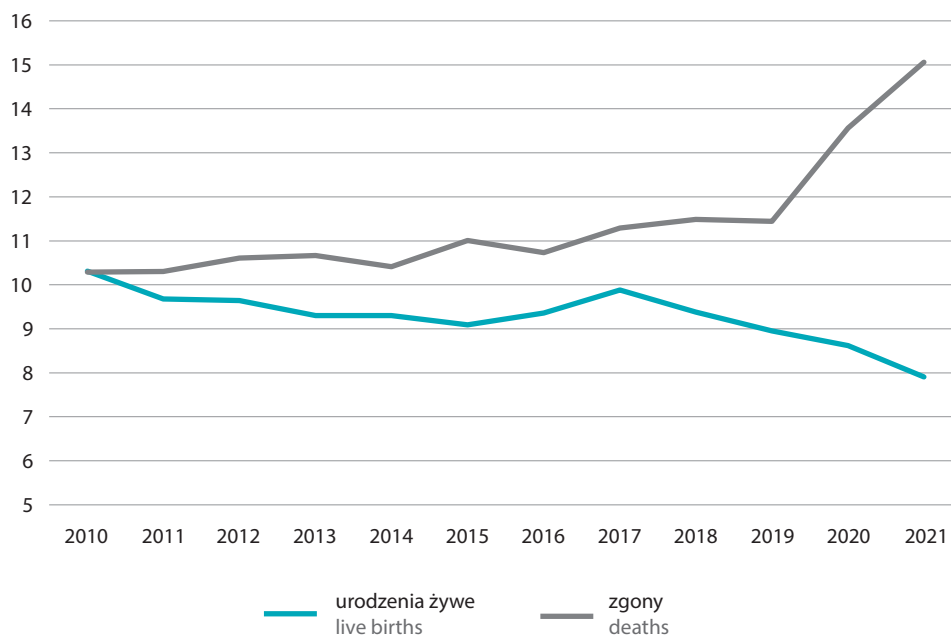


Mediana wieku kobiet, które urodziły dziecko w 2021 r. wyniosła 30,6 lat (w 2020 r. – 30,4 lat). Wiek środkowy kobiet, które urodziły pierwsze dziecko wyniósł 28,7 lat. Urodzenia z matek z wykształceniem wyższym stanowiły 48,6% wszystkich urodzeń żywych, z matek z wykształceniem policealnym i średnim – 31,2%.

Ogólny współczynnik płodności określany liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat) osiągnął wartość 35,35 (w 2020 r. – 38,37). Wyższą płodność kobiet odnotowano na wsi niż w miastach (37,17 wobec 34,78), najwyższa płodność kobiet wystąpiła w grupie wieku 25–29 lat (93,49).

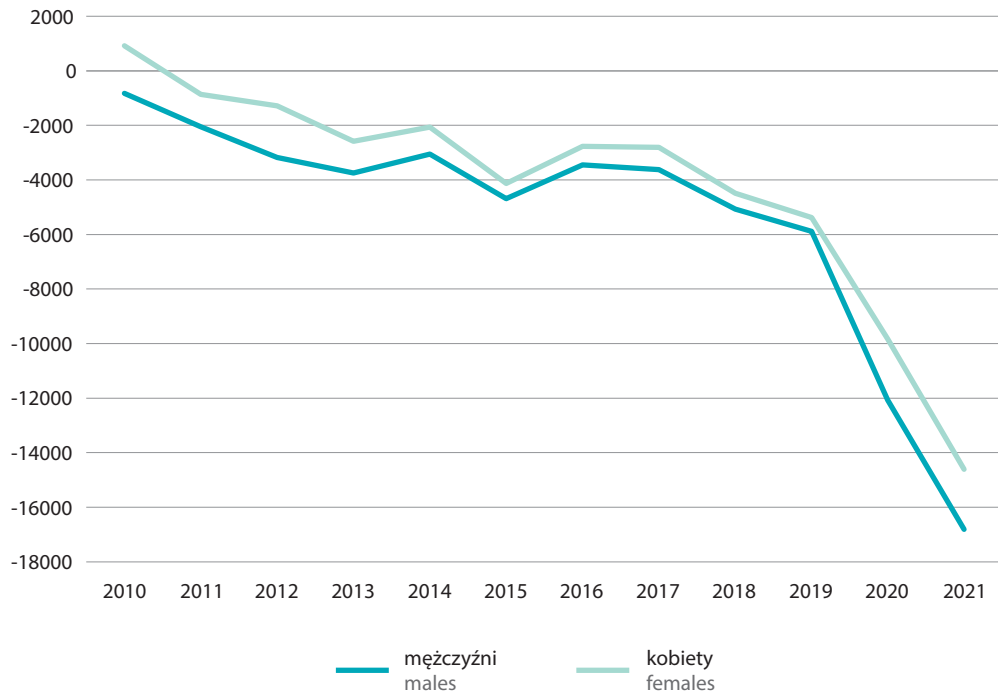
W 2021 r. zmarło 66,2 tys. osób, tj. o 10,2% więcej niż w 2020 r. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 15,1‰, w miastach – 15,5‰, a na wsi – 13,6‰. Współczynnik zgonów niemowląt (liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych) wyniósł 4,4‰ (w 2020 r. – 3,6‰). Najwięcej zgonów na 1000 ludności odnotowano w Bytomiu (17,8), Sosnowcu (17,6) i Chorzowie (17,5) a najmniej w powiecie pszczyńskim (11,1). Głównymi przyczynami zgonów w 2021 r. były choroby układu krążenia (35,1% zgonów), nowotwory (20,2%) oraz COVID-19 (18,9%).

Wykres 7. Współczynnik urodzeń i współczynnik zgonów na 1000 ludności
Chart 7. Birth rate and death rate per 1000 population



W 2021 r. liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny ludności ukształtował się na poziomie minus 31,4 tys. (w 2020 r. – minus 21,9 tys.). Współczynnik przyrostu naturalnego ludności wyniósł minus 7,2‰, w miastach minus 7,8‰, a na wsi minus 5,1‰. We wszystkich powiatach województwa śląskiego odnotowano ujemny współczynnik przyrostu naturalnego m.in. w: Sosnowcu (minus 10,9‰), powiecie zawierciańskim (minus 10,4‰), Częstochowie (minus 10,3‰) oraz Dąbrowie Górniczej i w powiecie będzińskim (po minus 9,8‰).

Wykres 8. Przyrost naturalny według płci
 Chart 8. Natural increase by sex



Rozdział 3. Migracje ludności

Chapter 3. Migration of population

W 2021 r. z pobytu stałego wymeldowało się 48,3 tys. osób, natomiast zameldowało się na pobyt stały 43,8 tys. osób. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały wyniosło minus 4,5 tys. osób. Na wsi odnotowano dodatnie saldo migracji na pobyt stały (3,7 tys. osób), a w miastach ujemne (minus 8,2 tys.). Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło minus 1,0 (w miastach minus 2,5, na wsi 3,6). Najwyższą wartość salda migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiecie tarnogórskim (6,3) oraz mikołowskim (5,3), natomiast najniższą w Jastrzębiu-Zdroju (minus 7,5) i Zabrze (minus 5,8).

Tablica 2. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2021 r.
Table 2. Migration internal and international for permanent residence in 2021

Wyszczególnienie Specification	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za zagranicę to abroad	
OGÓŁEM TOTAL	43805	31423	11037	1345	48288	28937	17213	2138	-4483
Miasta Urban areas	29526	20992	7510	1024	37758	22562	13516	1680	-8232
Wieś Rural areas	14279	10431	3527	321	10530	6375	3697	458	3749

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations for permanent residence. b Deregistrations from permanent residence.

W 2021 r. z miast wymeldowało się 37,8 tys. osób (w 2020 r. – 33,2 tys.), natomiast w miastach zameldowało się 29,5 tys. osób (w 2020 r. – 26,2 tys.). Na terenach wiejskich zameldowało się 14,3 tys. osób, natomiast z obszarów wiejskich wymeldowało się 10,5 tys. osób (w 2020 r. odpowiednio: 12,6 tys. i 9,1 tys.).

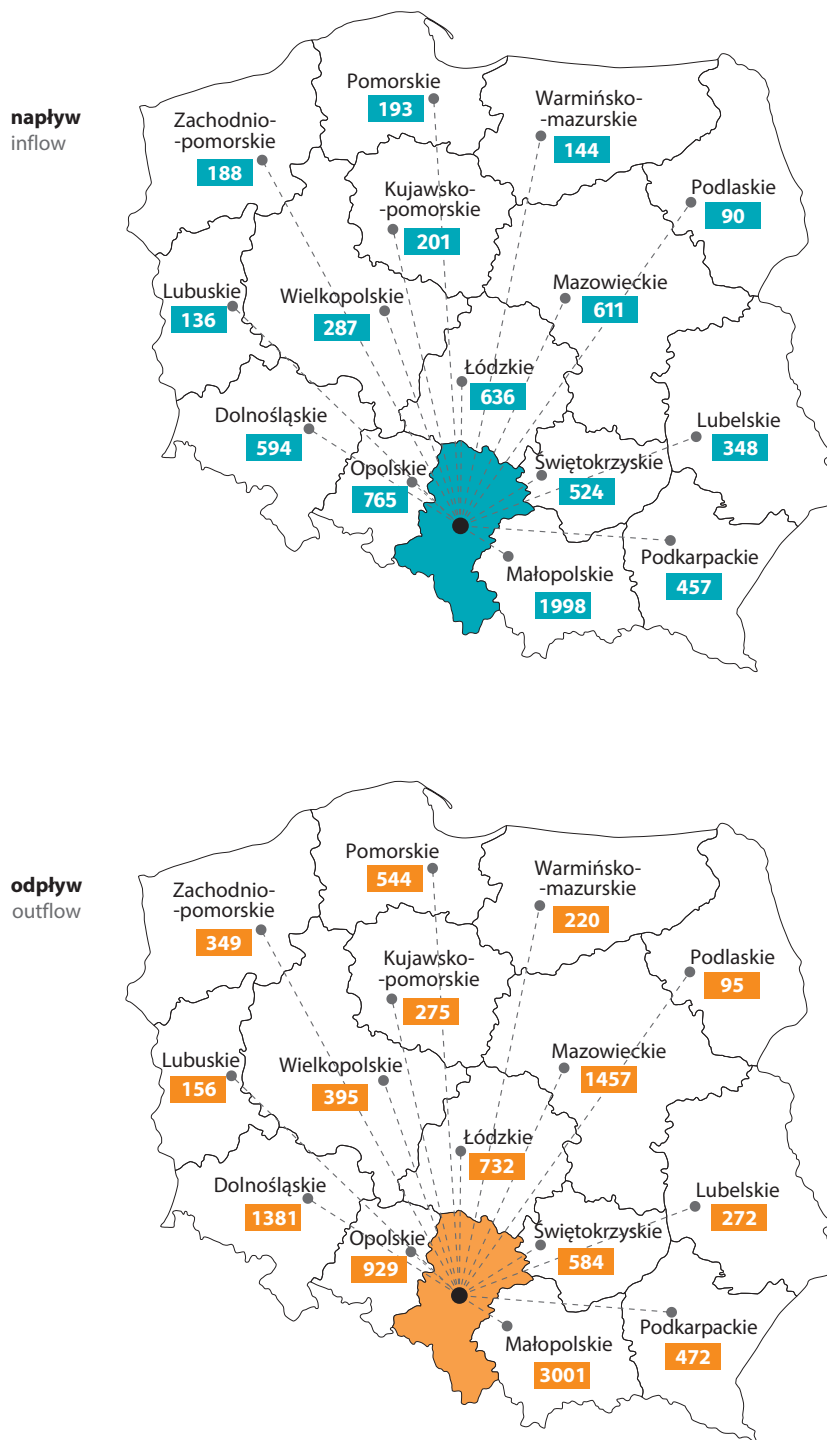
3.1. Migracje wewnętrzne

3.1. Internal migration

Większość migracji wewnętrznych stanowiły migracje wewnątrzwojewódzkie. W 2021 r. miejsce swojego stałego pobytu w granicach województwa zmieniło 35,3 tys. osób. Najwięcej ludności migrowało z miast do miast (17,8 tys.), następnie z miast na wieś (9,5 tys.), ze wsi do miast (5,2 tys.), natomiast najmniej ze wsi na wieś (2,8 tys.).

Napływ ludności z innych województw na teren województwa śląskiego wyniósł 7,2 tys. osób (w 2020 r. – 6,5 tys.), a odpływ ludności z województwa śląskiego do innych województw – 10,9 tys. osób (w 2020 r. – 9,8 tys.). W ruchu migracyjnym międzywojewódzkim saldo migracji było ujemne i wyniosło minus 3,7 tys. osób.

Mapa 2. Napływ i odpływ migrantów do/z województwa śląskiego w 2021 r.
 Map 2. Migrants inflow and outflow to/from Śląskie Voivodship in 2021



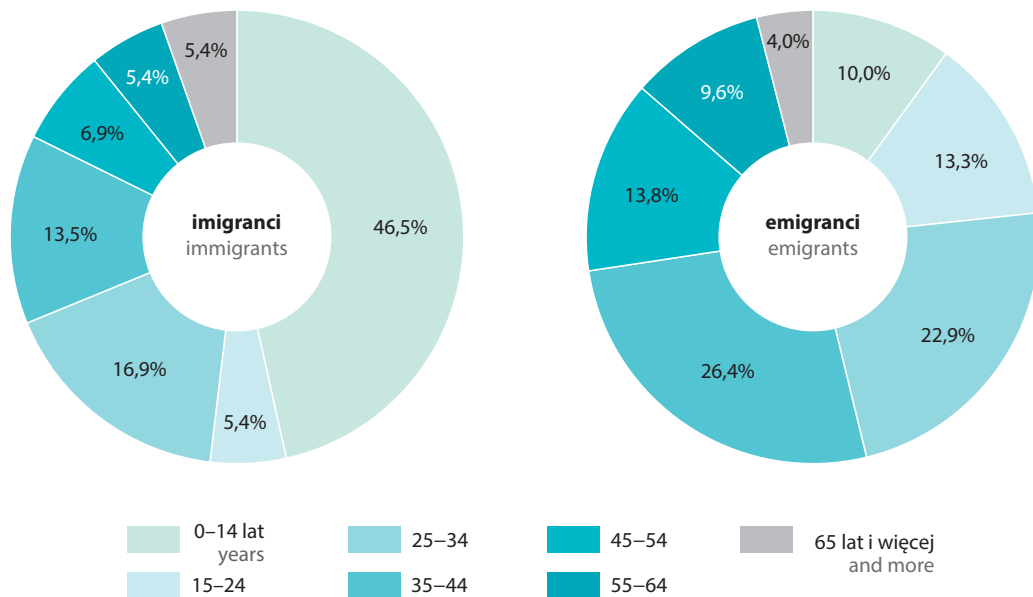
3.2. Migracje zagraniczne

3.2. International migration

W 2021 r. z województwa śląskiego na stałe wyemigrowało 2,1 tys. osób (17,8% emigrantów w kraju). Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 1,3 tys. osób (8,7% imigrantów w kraju); saldo migracji zagranicznych wyniosło minus 0,8 tys. osób (w 2020 r. – minus 0,2 tys. osób).

Wykres 9. Struktura migracji zagranicznych na pobyt stały ludności według grup wieku migrantów w 2021 r.

Chart 9. Structure of international migration for permanent residence by groups of migrants age in 2021



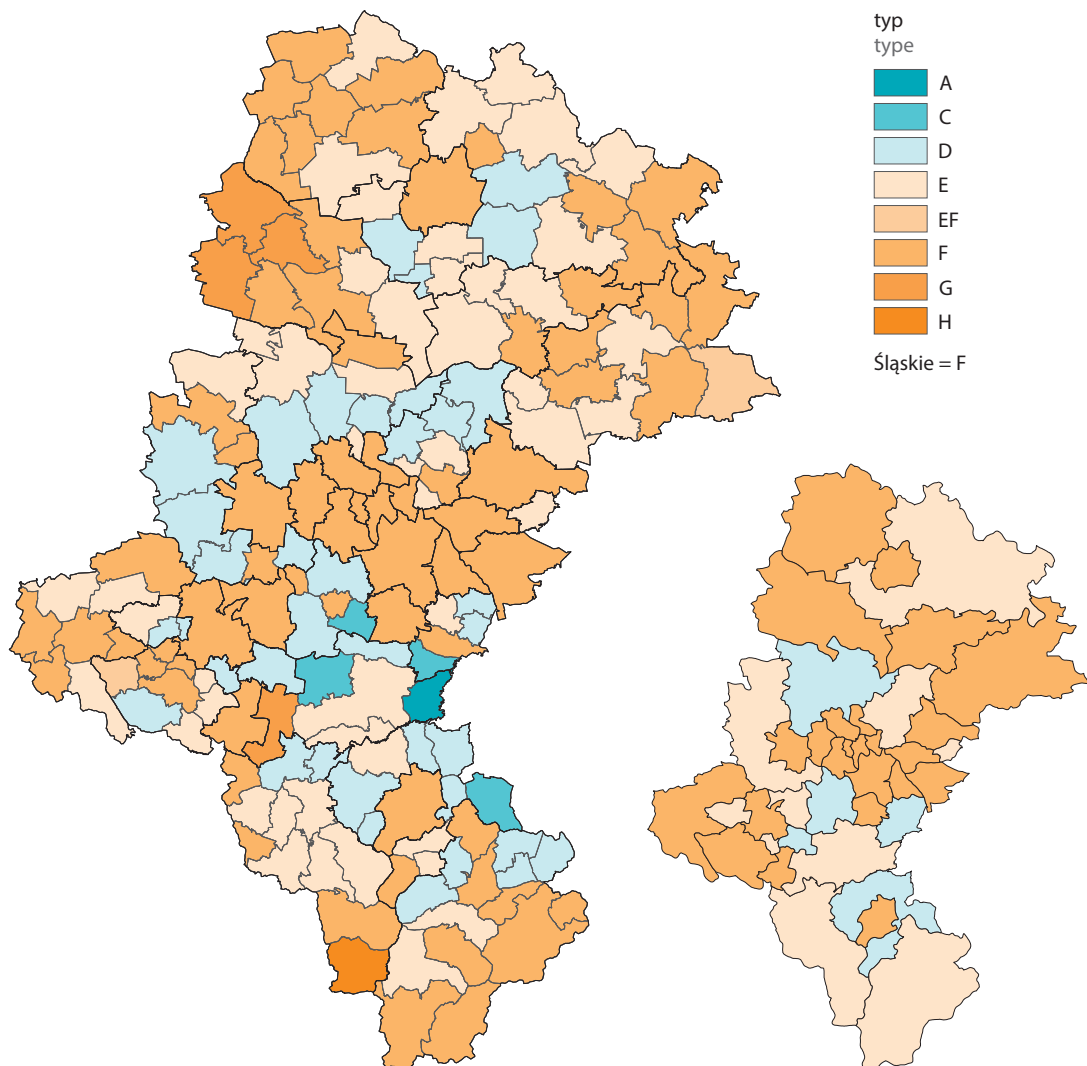
Najwięcej mieszkańców województwa, którzy opuścili kraj w 2021 r. osiedliło się w Niemczech (1,0 tys. osób) i Wielkiej Brytanii (0,4 tys.), również z tych krajów przybyło najwięcej imigrantów, z Niemiec i Wielkiej Brytanii (po 0,3 tys.).

Rozdział 4. Typologia demograficzna oraz wybrane wskaźniki

Chapter 4. Demographic typology and selected indicators

O stanie ludności decyduje ruch naturalny i migracyjny. Zależność między przyrostem lub ubytkiem naturalnym ludności, a dodatnim lub ujemnym saldem migracji pozwala na ocenę występowania na danym obszarze określonego typu rozwoju demograficznego. Zgodnie z klasyfikacją Webba, województwo śląskie w 2021 r. znalazło się w grupie województw nieaktywnych demograficznie (depopulacyjnych). Spadek ludności był spowodowany w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F), podobnie jak w 2020 r.

Mapa 3. Typy rozwoju ludnościowego powiatów i gmin według metody Webba w 2021 r.
Map 3. Types of population development of powiats and gminas by the Webb's method in 2021



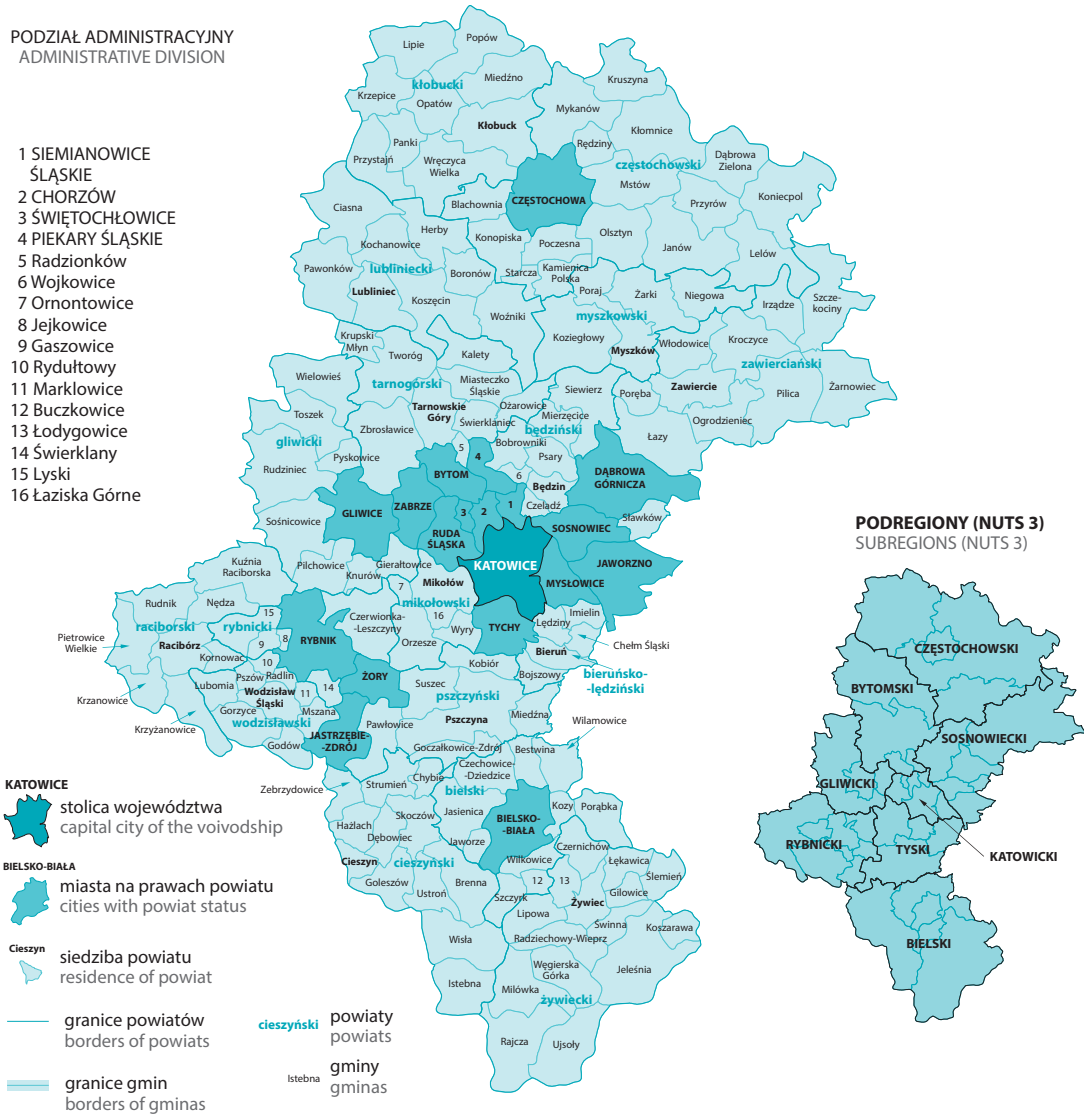
Wśród 36 powiatów województwa 31 zakwalifikowano do jednostek nieaktywnych demograficznie (wyludniających się). Przewaga ujemnego przyrostu naturalnego nad dodatnim saldem migracji (typ E) wystąpiła w 7 powiatach, m.in. w: będzińskim, częstochowskim i cieszyńskim. Ubytek liczby ludności spowodowany w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F) zanotowano w 24 powiatach, m.in. w: Katowicach, Częstochowie i Sosnowcu. W badanym roku do aktywnych demograficznie (zaludniających się) zaliczono 5 powiatów. Ujemny przyrost naturalny był zrekompenzowany przez dodatnie saldo migracji (typ D) w powiecie bielskim, mikołowskim, bieruńsko-lędzimskim, tarnogórskim oraz w Żorach.

Znacznie bardziej złożony obraz aktywności demograficznej województwa ujawnia się w przekroju terytorialnym według gmin. Typologia demograficzna gmin dokonana według metody Webba pozwoliła wyodrębnić wszystkie typy aktywności (z wyjątkiem typu B). Ponadto dla 2 gmin, gdzie jeden z parametrów miał wartość zerową, ustalono tzw. typ przejściowy. W 2021 r. większość gmin zakwalifikowano do regresywnych, czyli wyludniających się. Spośród 123 gmin zaliczonych do wyludniających się, w 69 gminach odnotowano spadek liczby ludności spowodowany w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F). W tej grupie o najniższym przyroście naturalnym znalazły się m.in. gminy Katowice, Częstochowa oraz Sosnowiec. W 49 gminach ujemnego przyrostu naturalnego nie rekompensowało nawet dodatnie saldo migracji (typ E). Sytuacja ta wystąpiła m.in. w gminie Czeladź, Kłomnice oraz Łazy. Odwrotną sytuację, gdy ujemne saldo migracji nie było rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny (typ H), odnotowano w gminie Istebna. W gminie Pawłowice, Ciasna, Pawonków oraz Kochanowice odnotowano ubytek liczby ludności spowodowany w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym (typ G). Spadek liczby ludności następujący wskutek ujemnego przyrostu naturalnego, przy zerowym saldzie migracji (typ przejściowy E/F) odnotowano w gminie Lubomia oraz Żarnowiec. Dla 42 gmin w województwie śląskim odnotowano progresywne typy rozwojowe, czyli zaludniające się. Przewagę przyrostu naturalnego nad ubytkiem migracyjnym (typ A) odnotowano w gminie Miedźna. Niższy dodatni przyrost naturalny jednocześnie z dodatnim saldem migracji (typ C) odnotowano w gminie Wyry, Bojszowy, Porąbka oraz Suszec. Dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensującą ujemny przyrost naturalny (typ D) wystąpiło w 37 gminach, m.in. w gminie Orzesze, Wilamowice oraz Jasiona.

Mapa 4. Województwo śląskie w 2021 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 4. Śląskie Voivodship in 2021
 As of 31 December

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
 ADMINISTRATIVE DIVISION

- 1 SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE
- 2 CHORZÓW
- 3 ŚWIĘTOCHŁOWICE
- 4 PIEKARY ŚLĄSKIE
- 5 Radzionków
- 6 Wojkowice
- 7 Ornantowice
- 8 Jekowice
- 9 Gaszowice
- 10 Rydułtowy
- 11 Marklowice
- 12 Buczkowice
- 13 Łodygowice
- 14 Świerklany
- 15 Lyski
- 16 Łaziska Górne



PODZIAŁ WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH
 DIVISION BY NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES

	bielski	(3; 1; 38)	gliwicki	(1; 2; 10)	sosnowiecki	(2; 3; 21)
Podregiony (NUTS 3):	bytomski	(2; 2; 19)	katowicki	(-; 6; 6)	tyiski	(3; 1; 17)
Subregions (NUTS 3):	częstochowski	(3; 1; 31)	rybnicki	(3; 3; 25)		

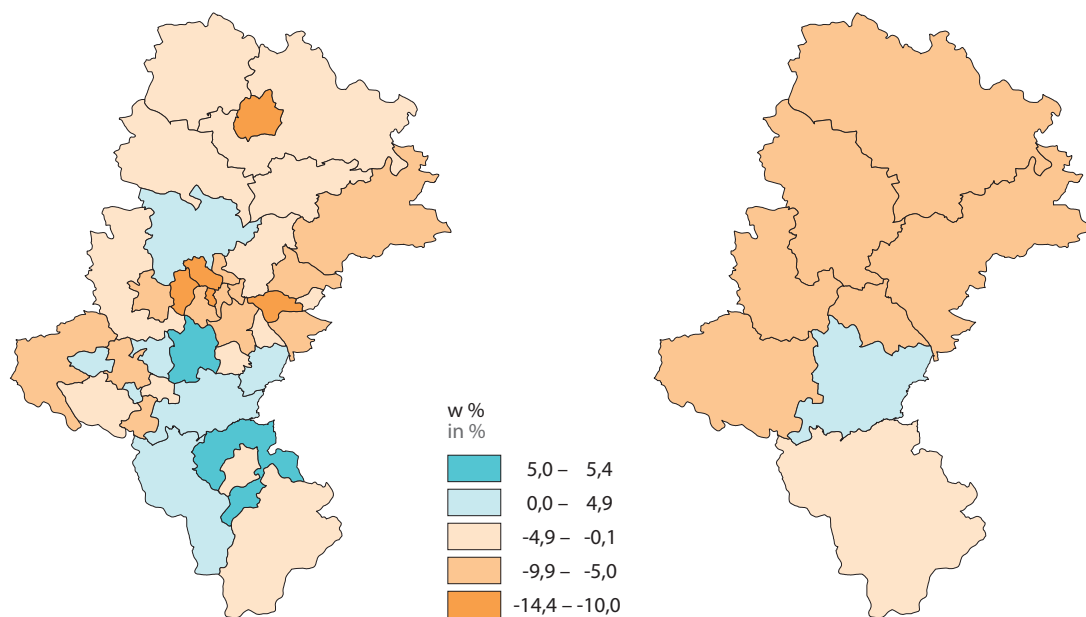
W nawiasach podano odpowiednio liczbę: powiatów, miast na prawach powiatu, gmin.
 In brackets is given respectively number of: powiaty, cities with powiat status, gminas.

Mapa 5. Zmiana liczby ludności w latach 2010–2021

Stan w dniu 31 grudnia

Map 5. Population changes in 2010–2021

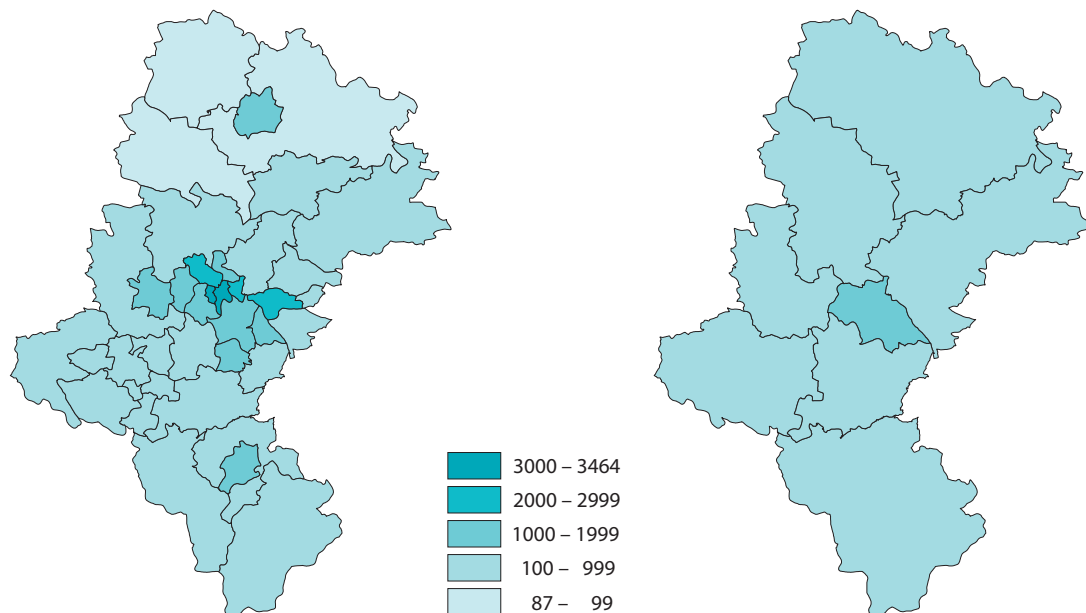
As of 31 December

**Mapa 6. Ludność na 1 km² w 2021 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Population per 1 km² in 2021

As of 31 December

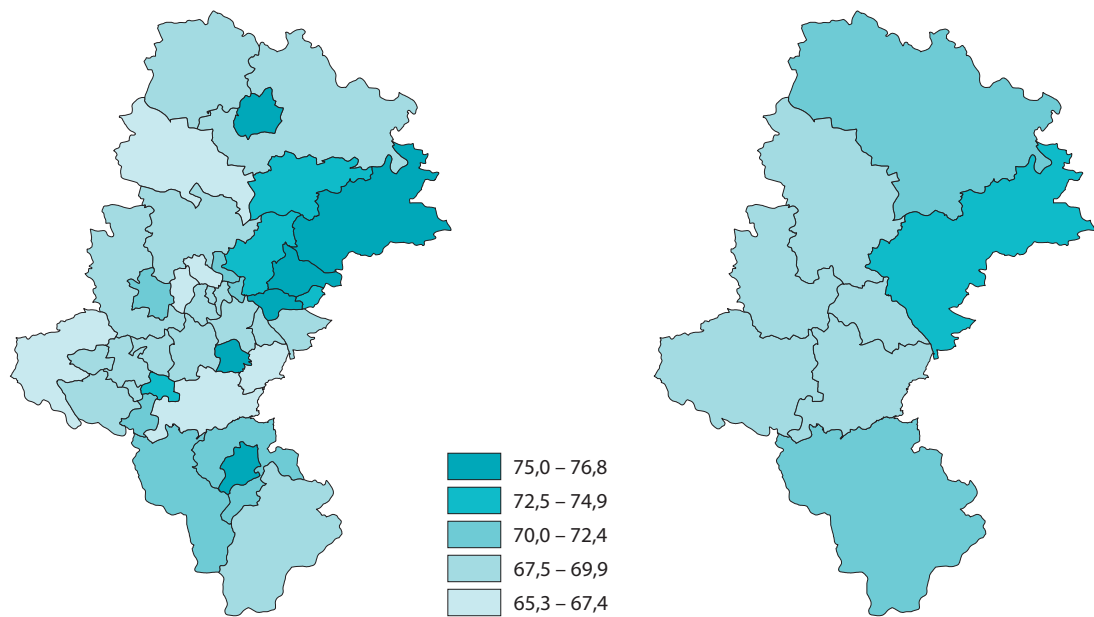


Mapa 7. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Non-working age population per 100 persons of working age in 2021

As of 31 December



Uwagi metodologiczne

1. Dane o liczbie ludności i strukturze zostały opracowane **metodą bilansową**, według następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku)

- + urodzenia żywe
- zgony
- + zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)
- wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)
- + zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)
- wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)
- +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych
- = Stan ludności na końcu okresu (roku).

Dane o liczbie i strukturze ludności opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. do 2019 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2011 r., natomiast dla lat 2020-2021 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2021 r. Dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.

2. **Współczynnik urbanizacji** – udział (%) liczby ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności.

3. **Współczynnik feminizacji** – określa wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

4. **Gęstość zaludnienia** – miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium (wyrażana najczęściej w osobach na 1 km²).

5. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. 0–17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- **urodzenia** – według miejsca zamieszkania matki noworodka,
- **zgony** – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej,
- **małżeństwa** – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem; w przypadku, gdy mąż mieszkał za granicą według miejsca zamieszkania żony przed ślubem,
- **rozwoły** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo o rozwód (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka); nie uwzględnia się wyłącznie tych rozwodów, w których w momencie wniesienia powództwa obie osoby zamieszkiwały za granicą,

- **separacje** – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka), w przypadku zgodnego wniosku stron – według miejsca zamieszkania męża; nie są uwzględniane przypadki, gdy obie strony mieszkają za granicą.

7. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

8. **Współczynnik dzietności kobiet** oznacza liczbę dzieci, którą urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

9. **Przyrost naturalny ludności** obliczono jako różnicę liczby urodzeń żywych i liczby zgonów w danym okresie.

10. **Przyrost rzeczywisty ludności** stanowi sumę przyrostu naturalnego i salda migracji. Jeśli wartości są ujemne mówimy o ubytku rzeczywistym

11. **Stopa przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności** – wyrażony w % i pomniejszony o 100 iloraz liczby ludności z końca badanego okresu do liczby ludności z początku tego okresu.

12. Za **zgon niemowlęcia** uważa się zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku.

13. Przez **migracje wewnętrzne** rozumie się zmiany miejsca stałego (lub czasowego) pobytu, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe (lub pobyt czasowy) oraz przemeldowanie z pobytu czasowego na pobyt stały w danej miejscowości, jeżeli poprzednie miejsce pobytu stałego znajdowało się w innej gminie. W przypadku gminy miejsko-wiejskiej migracją jest również zmiana miejsca zamieszkania między terenami miejskimi i wiejskimi gminy. Migracje wewnętrzne ludności nie uwzględniają zmian adresu w granicach tej samej jednostki, gdyż takie przemieszczenie nie powoduje zmiany w liczbie i strukturze ludności tej jednostki. W ramach migracji wewnętrznych ludności rozróżnia się **ruch międzywojewódzki**, czyli przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego województwa oraz **ruch wewnątrzwojewódzki**, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.

14. **Migracje zagraniczne ludności** – to przemieszczenie ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania.

15. **Metoda Webba** polega na zakwalifikowaniu badanej jednostki terytorialnej do jednego z ośmiu typów rozwoju ludności w zależności od znaku i wartości bezwzględnej przyrostu naturalnego i salda migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności. Klasyfikacja Webba wyróżnia:

Typy rozwojowe (przyrost liczby ludności)

A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji,

B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji,

C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji,

D – dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny;

Typy regresywne (spadek liczby ludności)

E – ujemny przyrost naturalny nie jest rekompensowany przez dodatnie saldo migracji,

F – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji,

G – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym,

H – ujemne saldo migracji nie jest rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny.

W przypadku, gdy wartości bezwzględne współczynnika przyrostu naturalnego i współczynnika salda migracji są równe lub gdy wartość jednego ze współczynników wynosi zero wprowadza się dodatkowe typy przejściowe: AB, BC, CD, DE, EF, FG, GH, HA.

16. Dane prezentowane według podregionów odpowiadają trzeciemu poziomowi obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r., z późniejszymi zmianami. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowywania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

W województwie śląskim wyodrębniono następujące podregiony:

- **bielski** – obejmuje powiaty: bielski, cieszyński, żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała,
- **bytomski** – obejmuje powiaty: lubliniecki, tarnogórski, miasta na prawach powiatu: Bytom, Piekary Śląskie,
- **częstochowski** – obejmuje powiaty: częstochowski, kłobucki, myszkowski, miasto na prawach powiatu Częstochowa,
- **gliwicki** – obejmuje powiat gliwicki, miasta na prawach powiatu: Gliwice, Zabrze,
- **katowicki** – obejmuje miasta na prawach powiatu: Chorzów, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice,
- **rybnicki** – obejmuje powiaty: raciborski, rybnicki, wodzisławski, miasta na prawach powiatu: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory,
- **sosnowiecki** – obejmuje powiaty: będziński, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec,
- **tyski** – obejmuje powiaty: bieruńsko-lędziński, mikołowski, pszczyński, miasto na prawach powiatu Tychy.

17. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zamieszkującej dany obszar według stanu w dniu 30 czerwca.

18. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Szczegółowe informacje metodologiczne są dostępne w Zeszytach metodologicznych:

– Ruch naturalny. Bilanse ludności

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosci,37,1.html>

– Migracje Ludności

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/zeszyt-metodologiczny-migracje-ludnosci,15,1.html>

Methodological notes

1. Data on size the of population and structure have been elaborated using the **balance method** with the following scheme:

Size of population at the beginning of the period (year)

+ live births

– deaths

+ registering for permanent residence (from other units of territorial division and from abroad)

– deregistering from permanent residence (to other units of territorial division and abroad)

+ registering for temporary stay more than 3 months (from other units of territorial division)

– deregistering from temporary stay more than 3 months (to other units of territorial division)

+/- changes in population caused by administrative changes

= Size of population at the end of the period (year).

Data on the size and structure of population have been compiled according to the national definition of residence. This means that the population balance does not include people who have arrived from abroad for temporary stay (regardless of the duration of their temporary stay), but includes permanent residents of Poland temporarily staying abroad (regardless of the duration of their absence). For 2010-2019 the basis of the balance are the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2011, and for 2020-2021 - the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2021. Component data (births, deaths and migration) comes from the reports of civil status offices, local registration offices of individual gminas and PESEL register.

2. **Urbanisation rate** – share (in %) of urban population in total population.

3. **Femininity ratio** – describes relations between the numbers of women and man, i.e. the number of women per 100 mens.

4. **Density of population** – measure of the condensation of the population on the given territory (usually expressed in persons per 1 km²).

5. **Working-age population** is the population at the age of ability to work. It refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category, the **age groups of mobility** (i.e. 18–44) and non-mobility (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age** population is defined as the pre-working age population, i.e. up to the age of 17, and the post-working age population, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

6. Data regarding **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- **births** – by the place of residence of the new born child's mother,
- **deaths** – according to the place of residence of the deceased,
- **marriages** – according to the husband's place of residence before contracting of the marriage (in cases when the husband lived abroad before contracting of the marriage, the wife's place of residence before contracting of the marriage is used),
- **divorces** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken); not taken into consideration are those divorces in which, at the time the claim was brought, both persons resided abroad,

- **separations** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken); in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used; cases when both parties live abroad are not taken into consideration.

7. **Female fertility rate** is calculated as the quotient of the number of live births and the number of women at the reproductive age (15–49). Apart from total fertility rate, age-specific fertility rates are published that are calculated as the quotients of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under 15 are included in the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – in the group 45–49.

8. **Total fertility rate** means the number of children that would be born on average by a woman during her whole reproductive period (15–49 years), assuming that in particular phases of this period she would give birth to children with the intensity observed in a given year, i.e. the age-specific fertility rates are treated as constant.

9. **Natural increase of population** was calculated as difference between the number of life births and the number of deaths in given time period.

10. **Actual increase of population** is a sum of natural increase and net migration. If the values of actual increase are negative it is called as decline in the number of population.

11. **Actual increase/decrease rate of the population** – expressed in% and decreased by 100 the quotient of the population at the end of the period to the population at the beginning of the period.

12. The **infant death** means the death of a child under 1 year of age.

13. Internal migration is understood as the change of permanent (or temporary) residence, consisting in crossing the administrative boundary of the gmina to settle permanently (or temporarily) and to check out of temporary residence for permanent residence in a given locality if the previous permanent residence was located in another gmina. In the case of urban-rural gmina migration, it is also a change of residence between urban and rural areas of the gmina. The changes of address within the same unit are excluded from data on internal migration, as they do not influence the size and structure of the population in this unit. Internal migration is divided into two groups: **intervoivodship movement** (movement of the population from one voivodship to the other voivodship) and **intravoivodship movement** (movement of the population within the same voivodship).

14. **International migration of the population** – is understood as movement of persons related to the change of country of residence.

15. **Webb's method** classifies surveyed territorial unit into one of eight types of population development depending on the sign and absolute value of natural increase and net migration for permanent residence per 1000 population. Webb's classification distinguishes:

Progressive types (population growth)

A - positive natural increase exceeds negative net migration,

B – positive natural increase exceeds positive net migration,

C – positive natural increase is lower than positive net migration,

D – positive net migration compensates negative natural increase;

Regressive types (population decline)

E – negative natural increase is not compensated by positive net migration,

F – decrease in population is caused more by negative natural increase than negative net migration,

G – decrease in population is caused more by negative net migration than negative natural increase,

H – negative net migration is not compensated by positive natural increase.

If absolute values of the rate of natural increase and the rate of net migration for permanent residence are equal or when the value of one of the rate is zero additional temporary types are introduced: AB, BC, CD, EF, FG, GH, HA.

16. Data presented according to subregions correspond to the valid third level of Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS), introduced by Regulation of the European Parliament and of the Council, no. 1059/2003, dated May 26, 2003 with subsequent changes. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019.

The following subregions were separated in śląskie voivodship:

- **bielski** – includes powiats: bielski, cieszyński, żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała,
- **bytomski** – includes powiats: lubliniecki, tarnogórski, miasta na prawach powiatu: Bytom, Piekary Śląskie,
- **częstochowski** – includes powiats: częstochowski, kłobucki, myszkowski, miasto na prawach powiatu Częstochowa,
- **gliwicki** – includes powiat gliwicki, miasta na prawach powiatu: Gliwice, Zabrze,
- **katowicki** – includes cities with powiat status: Chorzów, Katowice, Mysłowice, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice,
- **rybnicki** – includes powiats: raciborski, rybnicki, wodzisławski, miasta na prawach powiatu: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory,
- **sosnowiecki** – includes powiats: będziński, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Sosnowiec,
- **tyski** – includes powiats: bieruńsko-lędziński, mikołowski, pszczyński, miasto na prawach powiatu Tychy.

17. The rates regarding vital statistics in territorial division were calculated as a quotient of the number of occurrences of given type and of the population number in given area at June 30.

18. The relative values (rates, percentages) are calculated on the basis of absolute data expressed with larger precision than in the tables.

More methodological information are available here:

– Vital statistics. Balance of population

<https://stat.gov.pl/en/topics/population/population/methodological-report-vital-statistic-balances-of-population,11,1.html>

– Migrations of population

<https://stat.gov.pl/en/topics/population/population/methodological-report-vital-statistic-balances-of-population,11,1.html>